

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UKI2026/85

02.Feb.2026

Mariane Paviassen Jensen

Nunatta inissisimanagera.

(Naalakkersuisut siulittaaasuat)

Oqaaseqaat.

“Inuit nunagaat - pigissavaat qaqugumut”, Nipilersoqartigiinni Sumekkunni taalliortup erinniortullu taama ersaritsigisumik oqaatigaat.

Kalaallit Nunaat qaqagumulluunniit tununiagaanngilaq aamma allanut tunniunneqanngisaannassaaq. Kalaallimmi pigaat, kingulissatta nunasaat.

Nunannguatsinni ukiorpassuarni toqqissilluta eqqissinermillu pingaartitsilluta inuusimavugut. Nunami peqqarniissinnaaqalunilu kusanarluinnartumi. Nunat ikinngutivut ilumoorfigalugit nalitullu isigalugit piuarsimalluta. Assinganillu taakkunannga pineqarnissarput kissaatigiuarsimallugu.

Maannali piffissami sivitsortumi nunap ikinngutitta ataqqinngilluinnarluta tatisimavaatigut. Nunat, iligiit akornanni siuttutta, ikinngutitut illersortitullu isigisimasatta ilumoorfigiuarsimasatta taamak pivaatigut. Pissusilersuutaat akuersaarneqarsinnaanngilluinnarpoq.

Ullut tatisimaneqarfivut inuiaqatigiinni nalorninermik misigissuserpassuarnik sakkortuunik peqarfiupput. Nunap asasap taamak ataqqinninngitsigisumik tigoriaannartullu pineqarnerani, meeqqaniit utoqqarnut aammalumi nunatta avataani inuiaat assigiinngitsut amerlasuut sunnerneqarput. Inuit Ataqtigiianniillu nunaqqatigut tamassi paasilluarpatigut, killissaalu tikillugu nunatsinni nammineq siunissatsinnut aalajangiisinnaanitta qulakkeernissaa, minnerunngitsumillu toqqissilluta nunatsinniittuarsinnaanerput sulissutigiuassavarput.

Ataatsimoorneq tassani avaqqussinnaanngilarput. Nunatta Erfalasuttalu piujuarnissaat illersortuassavarput.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Inuit Ataqatigiinnimi Danskiorusunngilagut, Amerikamioorusunngilagut, Kalaaliuvugut!.

Oqartussaaqataaneq, kiffaanngissuseqarneq, pisinnaatitaaffiit pisussaaffiliineri inuiaqatigiinnillu peqataatitsineq toqqammavigaarput.

Nunatut nammineerluta napatissinnaalernissarput, aningaasatiguuppat, politikikkkuupallu anguniagaraarput.

Nunanik allanik suleqateqarusuttuuvugut, taamaattorli suleqateqassagutta suleqatigisatta nunami maani inatsisit inooriaaserlu ataqqillugit malittariaqarpaat.

Kalaallit Nunaat:

Nunarsuarmi annertuumik mingutseriffigineqartuurtumi uagut maani nunami minguisseseq pingaartillugu inuuvugut, imeq, imartarput, nuna, silaannaq, pinngortitarsuaq taakkuupput inuussutigisagut taarserneqarsinnaanngitsut, qanorluunniimmii aningaasat amerlatigisut pigaluarutigit nunami mingutserneqarsimasumi peqqinnartumik inuusoqarsinnaanngilaq.

Nunap pinngortitap tunniussinnaasaanik piniapilulluta sippuniartuungilagut, inuussuteqartuuvugut pisariaqartitagut kisiisa pissarsiariniartarlugit.

Inuiaat pinngortitamut atalluinnarluta inuuvugut, aningaasanik tamanna taarserneqarsinnaanngilaq.

Naalagaaffeqatigiinnermut tunngatillugu:

1953-mi Naalagaaffimmut ilanngunnitsigut kingornalu 1979-mi Namminersornerulernikkut Naalagaaffeqatigiinneq qinersimavarput. Namminersorneq pillugu inatsit 2009-imi atuutilerpoq. Namminersorneq pillugu inatsit aqqutigalugu pisinnaatitaaffeqarpugut, inuiaat taasinerimikkut akuerisimasaanik. Oqartussaaqataatinneqarsimanerput aalijangeeqataasimanerput ersippoq.

Taamaattorli Naalagaaffeqatigiinnerput kusanartuinnarnik oqaluttuassartaqanngilaq, pissutsit taamanikkut ilungersunartunik aqquusaagaqarfiusimasut ukiuni makkunani ammasumik suliarineqarneri paaseqatigiiffiusinnaasumik, isumakkeerfigeqatigiiffiusinnaasumillu ingerlanneqalereernerat nalunngilarput. Inuit Ataqatigiit tassani suleqataalluarlutaalu piumasaqarluartarpugut. Ikilersorneqarsimanitsinni

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

mamisaanissamut Danskit pisussaaffeqarnerat ilisimavarput, suleqataallutillu ikinik mamisaaqataanissaanut sakkortuumik matumuunakkut piunasaqarfigeqqippagut.

Naalagaaffiup pissuserisimasai eqqunngitsut inuit pisinnaatitaaffiinnik uniuvisut akuerinngilluinnarpagut. Suleqatigiinnikkulli paaseqatigiiffiusinnaasunik ingerlariaqqiiffiusinnaasunillu ujartuinerup ingerlarsornera iluarisimaarparput, imaangitsoq pineqarsimanerput akuerigipput.

Sulili suliaasaqaqaluta nalunngilluinnarpagut. Danskit naalagaaffeqatigitillugit suliaassat naligiinnerunissamut, inuiaqatigiittullu immikkoortitaannginnissatsinnut, tunngasut annertuumik suleqatigiissutigisariaqarpagut, tassungalu uagut Kalaallit qanoq suleqatigiilluarsinnaanerput angusaqarluarsinnaasutsitinnut aalijangiisorujussuusaaq.

Partiit qinikkalluunniit ataasiakkaat kisimiillutik nunami maani oqartussaanerup annertusartuarnissaanik akisussaafeqaratillu pisinnaatitaannginnerat erseqqissagassaavoq, nunatsinni qanoq ingerlanissarput pisinnaatitaaffiit aqqutigalugit kiffaanngissuseqarneq ataqqinassusilimmik ingerlanneratigut anguniagaqaqatigiinneq allunneqartariaqarpoq.

Avisaartuuffigut aallaavigivallaarnagit ataatsimoorfigisinnaasagulli aallaavigilluinnarlugit ingerlasariaqarpugut. Kivitseqatigiittariaqarpugut, aqqutissarlu inuiattut akuerisinnaasarput pilliuteqarfigisariaqakkatinnik peqassappat isumaqatigiissutigisinnaasarput, ersarissumik nalorninaatsumillu isumaqatigiissutaasariaqarpoq.

Aap naalagaaffeqatigiilluta aaqqiagiinngissuteqarsinnaasarpugut, taakkuli uagut nammineq nalagaaffeqatigullu akornatsinni aaqqiiviginissaat sulissutigarpugut, ataqqeqatigiinnikkut tamanna sakkortusisamik ingerlanneqartariaqarpoq.

Inatsit atuuttut qaangernagit sulisariaqarpugut, Namminersorneq pillugu inatsimmi §21-imut tunngatillugu inatsisartut aalijangigaat malillugit sulineq ingerlavoq, inatsisartullu allatut aalijangertinnagit allanngortinneqarsinnaanngilaq, soorlu inatsit atuuttut tamarmik taamak

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

pineqassasut, nunaavugummi tamat oqartussaaqataanerannik ataqqinnillutalu suleriaaseqartut tamanna eriaqilluinnagassaavoq.

Puigornagu: ullumikkut aaliangikkagut tassaasussaapput kingulissatta nunatsinilu innuttaasut kiffaanngissuseqarlutik ingerlatsinissaminnut aamma aqqutissaat.

Naalagaafiit peqatigiit:

Inuiaqatigiit assigiinngitsut akornini ataqpeqatigiinneq, nunap killeqarfiinnik ataqqinninneq, erumatitsinnginnissamik eqqisseqatigiinnissamillu attatiinnarneqarnissaannik malitassaqqarpog.

Inuiaqatigiit akornini ikinngutinnersumik inussiarnersumik pissuseqaqatigiinnissaq, inuiaqatigiit akornanni assigiinngitsut akunnerminni saqitsaassutigisaminnik toqqissisimasumik oqaloqatigiinnikkut pissuserissaarnikkut aaqqiagiinngissutaasunik aniguniartarnissaat, nalagaaffiit akunnerminni imminnut akuliuffigisannginnissaat, naalakkersuinikkut kiffaanngissuseqarneq pingaartinneqarluni, pissaanerlu atorneqarani inniimigineqassasoq, sakkulersorluni pissaanermik atuisoqassanngitsoq, isumaqatigiissutaasimasut iluatsinnarlutillu attattuarneqartariaqarput.

Naalagaaffissuit suleqatigiiffianni diplomati atorlugu sulinermini ataqqinninneq piusarpoq, iligiit akornanni ataqpeqatigiiffiusarpoq. Tamakku tamarmik isumaarullugit USA-mi præsidentiusup iligisaminut taama iliuuseqarnera naalagaaffiit suleqatigeeriaasiinut innarliivoq navianartorsiortitsillunilu. Naalagaaffinnut USA-p tungaanut nikussaartunut tapersersuisunullu qujavugut, taamaattorli oqaatigilarput; suli erloqinarumiikkatta tapersersorneqarnissarput suli pisariaqartipparput.

Nunap inoqqaajuvugut:

Kalaallit inuiaat tassaapput nunap inoqqaavisut inuiattut akuerisaasut, nunap inoqqaavisa pinngortitarsuarmik naligiimmik inooqateqarsinnaanermik ilinniarluarsimasut, silap pissusaanik aqunneqartut – Avataangiisiminnut ataqqinnillutik tulluussarsimasut. Tulluussarsinnaagamik maaniittuartut, inuiaat allat tikikkaluarlutik aallaqqiinnartartut uagut maaniippugut, aamma maanissalluta qinigaraarput.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Nunarsuarmi nunap inoqqaajusut nunani pissaanilissuarnit innuttaqqortuuniit ataqqineqarnerat annikitsuararsuuvog, inoqqaajusummi nunagisaasa pisuussutaat annissorneqarnerat innuttaasunut iluaqusiivallaanngitsut atugarineqarput.

Oqaluttuarisaanermi inuuneq tamanna Kalaallit Nunaata aamma aqqusaatallassimavaa, maannakkulli nunatsinni inuiaqatigiit Kalaallit tassaavugut annertuumik oqartussaaffeqartut, akisussaaffeqartut, kiffaanngissuseqartut namminneq inatsisiliorsinnaanermut, nammineq angerlarsimaffiup iluani aqutsisinnaanermut, pisinnaatitaaffitta pingaarutillit ilagaat, nammineq nunatsinni ineriartorneq qanoq ittoq allaavigalugu nunatta ineriartortinnissaanik pisinnaatitaaffeqaratta.

Taamaammat nunarsuarmioqatigut qinnuigaagut ulluinnarni namminneq ataasiakkaarlutik inooriaatsiminni minguinnerusumik atupilunnginnerusumillu, inuunerminnik ingerlatseqqullugit, kingulissatsinnimi nunarsuaq manna attartugariinnarparput.

Mannattaq iluatsillugu naggueqatigut inuit piffimmi ilungersunartorsiorfiusumi tapersersuinerannut qujavugut. Naggueqatigiit nunaat, Inuit Nunaat pissaanilinnik immeraassutiginneqanngisaannassaaq.

Siooratinneqarnerput:

USA-p præsident-iata nunarput pigissallugu oqaluppoq, qanorluunniit nuannarigutigu nuannarinngikkutiguluunniit apeqqutaatinnagu. Annertuumik annaasassaqpugut, mianersoqqissaarfissaqpugut, nunatta nunaannartut tiguinnariatut isigineqarluni ulluni makkunani pivoq.

Arajutsisimangilarpullu nunap nunatsinnik qanorluunniit iliornikkut tigusiartut, nunami iluanni qanoq maanna eqqissiviilliornerit annertutigineri, uagut tamaatut ingerlaneq atugarineqanngilarput, aamma taamak ingerlatsisoqalinngisaanarnissaanik sulissuteqartuartaavugut, tamat oqartussaqaatanerat illersortuassavarput.

Pisinnaatitaaffipput akiginiagaanngilaq.

Anguniakkat:

Inuit Ataqatigiinni anguniarparput nunatta namminiilivinnissaa, aningaasatigut, politikikkullu imminut napatissinnaalernissarput. Piffissarli tassunga

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

killiffissarput siunissami qanittumi pisinnaarpasinngilaq. Suliassaqaqaagummi, oqartussaaffinnik nunatta iluaniit aqunneqalersussanik annertuunik sulitigusinissaminut piareersimanngilagut.

Namminiilivinnissarmi aatsaat anguneqarsinnaavoq inuiaqatigiit suleqatigiinnerisugut, partiit siunnerfeqaqatigiillutik suleqatigiinnerisigut, ataqpeqatigiinnerup aqqani oqaloqatigiilluarsinnaanerit pisinnaasariaqartut pisariaqartinneqarput, tassungalu sulit killeqqajanngitsugut ersarippoq.

Kivitseqatigiinneq akisussaaqatigiinneq pisariaqarlunnarpoq. Atorfissaqartinngisagut tassaapput siorasaarisut, sorsunnerit, pissaaneqarniunnerit, oqartussaaffiaanerit, eqqunngitsunillu paasissutissiisarnerit ajoraluartumik naliginnaaleraluttuinnartut.

Nunarujussuarmi innukitsunnguami najugaqarpugut siammasissumillu inoqarfeqartitserluta.

Nunarsuarmilu suliniaqatigiiffiit assigiinngisitaartut assersuutigalugu Nunat avannarliit siunnersuisoqatigiiffiannut, NATO-mut namminiussuseqarluta ilaasortaasinnaalernissarput anguniagassat ilamininnguariinnarpaat. Suleqatigiinneq inuiaqatigiinnut nunatsinnut iluaqutaasussaq anguniarlugu sulissuteqartuariaqarpugut.

Suleqatigiinneq paaseqatigiiffissamik ujartuinerimik annertuumik imalik aqqutissaavoq, akisussaafeqaqatigiinneq aallunneqarli, akisussaafillu pitsaasusilimmik kivinneqarli, soorlu siulitta tamanna ingerlassimasaat inooriaaseq ataqpeqatigiilluni ingerlavik iluatinnartoq aamma ingerlajuartariaqartoq nangitseqqittussanut ingerlatsigu.

Tamannalu anguneqarsinnaaqqullugu maanna ilungersortariaqarpugut, aamma ataatsimoortariaqarpugut. Siunissatta nammineq aalajangiiffigisinnaanissaanut periarfissavut pisinnaatitaaffigullu, siulitta tunngavilersimasaat illersussallugit. Annaannginnissaat tamaviaarfigissallugu.

Nunarput tunniunneqassanngilaq. Isumatusaarluta pisariaqarpugut, uagut kinguaassattalu kiffaanngissuseq ingerlaarfippu sapangissanngilarput. Uagummiuna nunarput.

Soorluttaaq aallartikkama taallaq issuangara ima naasoq:
"Inuit nunagaat

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Aqussavaat ataatsimut
Pigissavaat qaqugumut.”

Qujanaq.